

بررسی چالش‌های خروج موقت اموال فرهنگی تاریخی ایران از کشور

سوسن چراغچی

Doi: [10.22034/mrc.report.21408](https://doi.org/10.22034/mrc.report.21408)

چکیده

در دهه‌های اخیر نمایشگاه‌های گوناگونی از عتیقات ایرانی دولتی عمدتاً متعلق به موزه ملی ایران در کشورهای خارجی برگزار شده است (به‌طور خاص نمایشگاه چین در سال ۱۴۰۳). با وجود سودمندی این اقدام‌ها، به‌خصوص در گسترش تعاملات فرهنگی میان ایران و کشورهای مقصد نمایشگاه‌ها، هنوز مشخص نیست که آیا خروج اموال فرهنگی - تاریخی از کشور با اصل (۸۳) قانون اساسی و قوانینی که به ممنوعیت‌های مذکور در این اصل اشاره کرده‌اند تعارض دارد یا خیر؟ با اینکه این اموال هنوز از جانب وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، به‌عنوان نفایس طبقه‌بندی و معرفی نشده‌اند، با توجه به ارزش‌های فرهنگی - تاریخی - هنری و به‌ویژه بی‌نظیر بودن برخی از آنها ممکن است در زمره نفایس ملی و منحصر به فرد باشند؛ از این رو ثروت‌های برگشت‌ناپذیر متعلق به مردم ایران است و خارج کردن آنها از کشور به دلیل خطرها و مخاطرات احتمالی، خواه‌ناخواه تهدیدی برای میراث فرهنگی ایران به‌شمار می‌رود.

گزارش حاضر به‌طور مختصر به ابعاد و چالش‌های قانونی برگزاری نمایشگاه‌ها می‌پردازد و پیشنهاد می‌کند تا زمان تعیین تکلیف نفایس از طریق تصویب قانون اجرای اصل (۸۳)، هر گونه اقدام به خروج اشیای نفیس ایران متوقف شود. به‌منظور تداوم تعاملات میان موزه‌های و معرفی اشیای ارزشمند ایرانی به جهانیان، به‌خصوص با توجه به سیاست‌ها و برنامه‌های مربوط به ارتقای گردشگری در ایران، پیشنهاد می‌شود نمایشگاه‌های اموال فرهنگی - تاریخی موزه‌های در داخل کشور ایران برگزار شود.

سعید شفیعا (مدیر مطالعه)؛ موسی بیات (ناظر علمی)؛ امین پزمان «دفتر حقوقی» (همکار)، اکرم وحدانی‌فر (ویراستار ادبی)؛ سیده فاطمه ابوطالبی (صفحه‌آرا).

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

مشخصات گزارش

دفتر مطالعات
فرهنگی و آموزش

گروه ورزش، میراث
فرهنگی و گردشگری

نوع گزارش:

- طرح یا لایحه
- راهبردی
- نظارتی
- پیش‌نویس قانونی

شماره مسلسل:

۲۱۴۰۸

تاریخ انتشار:

۱۴۰۵/۱/۲۶

از زمان تأسیس سازمان میراث فرهنگی کشور در سال ۱۳۶۴ تاکنون، نمایشگاه‌های گوناگونی با نمایش اموال فرهنگی - تاریخی موزه‌های دولتی ایران در کشورهای خارجی برگزار شده است. از آن جمله می‌توان به نمایشگاه «هفت هزار سال تاریخ و هنر ایران» در ایتالیا در بهار و تابستان ۱۳۸۰ در موزه شرق‌شناسی شهر رم، نمایشگاه «هفت هزار سال هنر ایران زمین» در تابستان ۱۳۸۰ در بن، نمایشگاه «ایران، فرهنگ کهن بین آب و بیابان» در موزه و تالار هنر، نمایشگاه «جمهوری فدرال آلمان» در فروردین ماه ۱۳۹۶ و نمایشگاه «شکوه ایران باستان» در دی ماه ۱۴۰۲ در کاخ موزه پکن اشاره کرد.

از سال ۲۰۰۱ تا سال ۲۰۱۸ بیش از ۳۰ نمایشگاه از آثار موزه ملی ایران در کشورهای آمریکا و اروپا برگزار شده است. همه نمایشگاه‌های مورد نظر با استفاده از اموال فرهنگی - تاریخی منقول و عمدتاً اشیای موزه ملی ایران برگزار می‌شوند. گاه نیز نمایشگاه‌های مشترک با نمایش اشیای ایرانی و کشورهای خارجی در ایران برگزار شده است؛ از جمله می‌توان به نمایشگاه موزه لوور در تهران اشاره کرد که در اسفندماه ۱۳۹۶ در موزه ملی ایران افتتاح شد و ۵۶ اثر متعلق به فرهنگ‌های مختلف جهان، که فقط دواثر از این تعداد از اشیای ایرانی بودند، به نمایش گذاشته شد. همچنین نمایشگاه مشترک ایران و کره جنوبی با عنوان «سیلا و پارس، یک خاطره مشترک» در آبان ماه ۱۳۹۶ در موزه ملی ایران برگزار شد.

با این حال، عمده نمایشگاه‌های مورد نظر خارج از ایران و با نمایش دادن اشیای نفیس موزه ملی ایران برگزار می‌شوند. طبعاً مقدمه اصلی برگزاری این نمایشگاه‌ها خارج کردن تعدادی از عتیقات موزه‌های دولتی از کشور و نگهداری آنها در کشور مقصد نمایشگاه به مدت چندین ماه و حتی گاه بیش از یک سال در کشور مورد نظر است. این موضوع یعنی خارج کردن این اشیاء - که ذخایر و ثروت‌های فرهنگی مردم ایران به شمار می‌روند - عاری از خطرها و مخاطرات احتمالی نیست. آثار میراث فرهنگی، به دلیل ارزش‌های فرهنگی - هنری، روایتگری تاریخی، قدمت، اصالت و اساساً بی‌تکرار بودن آنها، ثروت‌های برگشت‌ناپذیر جامعه ایران محسوب می‌شوند؛ لذا در صورت بروز هر گونه آسیب به آنها خسارت جدی و غیر قابل جبرانی به میراث فرهنگی ملت ایران وارد می‌کند و مخاطراتی چون احتمال توقیف اموال در خارج از کشور از جانب مدعیان علیه جمهوری اسلامی ایران و مفقود شدن اموال نیز وجود دارد. برای نمونه، در نمایشگاه هفت هزار سال هنر ایران یک سنجاق مفرغ لرستان مفقود شد. موضوع تحریم و عدم امکان بیمه اموال به دلیل تحریم، از دیگر مخاطراتی است که اموال فرهنگی - تاریخی ایران را، حتی اگر از نفایس هم نباشند، تهدید می‌کند. سرقت اموال نیز یکی از مخاطراتی است که ممکن است حین برگزاری نمایشگاه‌های اموال ایرانی در کشورهای خارجی رخ دهد. تغییرات اقلیمی و تفاوت آب‌وهوایی کشورهای مقصد با ایران نیز از جمله عوامل مخاطره‌ای است که می‌تواند سلامت اشیای ایرانی را تهدید کند و باعث آسیب‌هایی در آنها شود.

شایان توجه است که در ظاهر هیچ منع قانونی برای خارج کردن عتیقات متعلق به موزه‌های دولتی توسط وزارت میراث فرهنگی و برگزاری نمایشگاه در کشورهای مورد نظر وجود ندارد؛ زیرا قوانین موجود در این خصوص سکوت کرده‌اند. اما به نظر می‌رسد سکوت قانون، دلیل بر تأیید موضوع خروج اشیای ایرانی - ولو به صورت موقت - از کشور توسط قانونگذار نیست. از این رو لازم است موضوعات مربوط به اصل (۸۳) قانون اساسی، قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور و همچنین آیین‌نامه اموال فرهنگی، هنری و تاریخی نهادهای عمومی و دولتی مصوب ۱۳۸۱، که وزارت برای طبقه‌بندی اموال برای خروج آنها از کشور بدان استناد می‌کند، بازبینی و بررسی شود.

۲. چالش‌های قانونی خروج اموال فرهنگی تاریخی موزه‌های دولتی از ایران

هدف از برگزاری نمایشگاه‌های اموال فرهنگی - تاریخی ایرانی در خارج از ایران، به‌درستی موضوعاتی چون تبادلات فرهنگی، دفاع از حریم فرهنگی کشور و گسترش دیپلماسی فرهنگی و مانند آنها عنوان شده است. قوانین حوزه میراث فرهنگی ایران هیچ‌گونه منعی در خصوص خارج کردن موقت اشیای موزه‌های دولتی به کشورهای خارجی به‌منظور برگزاری نمایشگاه در نظر نگرفته یا اینکه اساساً در این خصوص سکوت کرده‌اند.

نمایشگاه‌های موردنظر عموماً در چارچوب توافق یا تفاهم‌نامه همکاری مشترک قبلی برگزار، و درمورد برخی از آنها قبلاً مجوز هیئت وزیران اخذ می‌شود؛ لذا هیچ‌گونه اقدامی خارج از چارچوب مقررات و ضوابط صورت نمی‌گیرد. باوجود این، لازم است تا با واکاوی دقیق‌تر قوانین و مقررات موردنظر، ابعاد موضوع خروج موقت اموال موزه‌ای از کشور روشن شود که در ذیل به اهم آنها اشاره می‌شود.

■ قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۶۷ [۱] در خصوص برگزاری نمایشگاه‌های عتیقات ایرانی در کشورهای دیگر ساکت است. بند «۱۳» ماده (۳) این قانون، «معرفی آثار باارزش فرهنگی تاریخی از طریق موزه‌ها و نمایشگاه‌ها و نظایر آن» را در حوزه وظایف سازمان مذکور قرار داده، اما به‌مجزور برگزاری این نمایشگاه‌ها در خارج از کشور اشاره‌ای نکرده است که طبعاً نیازمند خارج کردن عتیقات ایرانی از کشور است. چه‌بسا مقصود از واژه نمایشگاه‌ها در این بند، نمایشگاه‌های داخل ایران باشد.

■ ماده (۵۶۱) فصل نهم از کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات) مصوب ۱۳۷۵ با اصلاحات بعدی [۲]، هرگونه اقدام به خارج کردن اموال فرهنگی تاریخی از کشور را، هرچند به خارج شدن آنها نینجامد، قاچاق محسوب نموده است. اما از آنجاکه در این قانون، سازمان میراث فرهنگی کشور (وزارت) به‌عنوان شاکی خصوصی جرائم میراث فرهنگی در نظر گرفته شده است، قاعداً حمایت کیفری این ماده، شامل مسئولان نهاد حاکمیتی نیست و صرفاً درمورد افراد غیردولتی اعمال می‌شود.

■ اصل (۸۳) قانون اساسی [۳] انتقال به غیر نفایس ملی و منحصر به فرد را ممنوع دانسته است. با این حال در اصل (۸۳)، به‌لحاظ کلی بودن آن، ابعاد گوناگون موضوع نفایس تبیین نشده است که از جمله عبارت‌اند از:

- نبود تعریف، تعیین و طبقه‌بندی نفایس ملی و نفایس منحصر به فرد؛
- نبود تعریف و تبیین عبارت «انتقال به غیر» و ابعاد آن از حیث شمول یا عدم شمول موارد حقوقی مانند دخل و تصرف، خرید و فروش، هبه، واگذاری عین یا منافع، نقل و انتقال و جابه‌جایی نفایس منقول در داخل کشور و خارج نمودن دائم یا موقت آنها از کشور برای فعالیت‌های فرهنگی مانند برگزاری نمایشگاه‌های خارجی و نظایر آن؛
- تعیین نشدن مرجع تشخیص و ملاک‌های تعیین نفایس؛

- تبیین نشدن دامنه شمول نفایس از حیث محدود بودن آنها به آثار فرهنگی تاریخی دارای قدمت بیش از صد سال که طبق عرف رایج جهانی میراث فرهنگی شناخته می‌شوند یا سایر آثار ملی معاصر مانند آثار هنری و فرهنگی جدید و همچنین سایر ثروت‌های ملی مانند اراضی و محوطه‌ها.

به این ترتیب، با توجه به کلی بودن اصل (۸۳)، اولاً روشن نیست که آیا اموال موزه‌ای به‌خصوص اشیایی که منحصر به فرد است و هیچ نمونه مشابهی از آنها وجود ندارد، مشمول نفایس می‌شوند یا خیر. دوم آنکه آیا مفهوم انتقال به غیر شامل خارج کردن اشیای از ایران و برگزاری نمایشگاه در کشور خارجی نیز می‌شود یا خیر؟ و دیگر آنکه آیا انتقال - ولو موقت - عتیقات ارزشمند ایرانی به خارج از کشور برای برگزاری نمایشگاه خارجی، که قطعاً منفعی را برای موزه و کشور میزبان از حیث جلب بازدیدکننده و دریافت ورودیه و سایر منافع مربوطه در پی دارد، از حیث انتقال منافع حاصل از نمایش اشیای ایرانی به یک کشور خارجی، مشمول اصل (۸۳) است یا خیر؟

در ضمن، با اینکه اصل (۸۳) تعریفی از عبارت «انتقال به غیر» ارائه نکرده است، مشروح مذاکرات قانون اساسی نشان می‌دهد که مقصود اصلی تدوین‌کنندگان این اصل درمورد اموال منقول دولتی، دقیقاً خارج کردن اشیای نفیس ایرانی از کشور بوده است.

■ به نظر می‌رسد تلاش شده است تا نقیصه مورد نظر به جای تنظیم پیش‌نویس قانون اجرای اصل (۸۳) قانون اساسی، در لایحه اهداف و وظایف وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، آن‌هم به صورت ناقص و فقط با پرداختن به یکی از ابعاد موضوع نفایس - یعنی خروج موقت اشیای نفیس از کشور - مرتفع گردد. صرف نظر از اینکه این بند و تبصره آن در مقایسه با یک قانون کامل مربوط به نفایس، کفایت لازم را ندارد، دارای ایرادهای ماهوی جدی و در مغایرت - احتمالی - با اصل (۸۳) قانون اساسی نیز است. اولاً بند «۴۱» لایحه اهداف و وظایف و تبصره این‌گونه تفسیر کرده است که خروج موقت نفایس از کشور، مشمول عبارت «انتقال به غیر» موضوع اصل (۸۳) نمی‌شود. به دنبال این تفسیر، لایحه مذکور، خروج موقت را منوط به تصویب هیئت وزیران کرده است. این در حالی است که هنوز قانون اجرای اصل (۸۳) - که در آن همه ابعاد موضوع از جمله تعریف و معیارهای تشخیص نفایس ملی و منحصر به فرد و مفهوم انتقال به غیر تبیین شده باشد - به تصویب قانونگذار نرسیده است. لذا بند «۴۱» ماده (۴) بدون وجود قانون پایه، یعنی قانون اجرای اصل (۸۳)، خروج موقت را قانونی اعلام، و صرفاً به اخذ مجوز هیئت وزیران منوط کرده است. حال آنکه طبق اصل (۸۳)، انتقال نفایس ملی به غیر نیازمند مجوز مجلس شورای اسلامی است. طبق این اصل، انتقال نفایس منحصر به فرد به غیر، حتی با مجوز مجلس شورای اسلامی نیز مجاز نیست. لذا بر فرض اینکه خروج موقت اموال دولتی از کشور، مشمول عبارت انتقال به غیر نباشد، لازم است برای خارج کردن این اموال از کشور، به جای هیئت وزیران، نظر مجلس شورای اسلامی کسب شود؛ در حالی که این موضوع مهم در لایحه اهداف و وظایف نادیده گرفته شده و صدور مجوز خروج موقت هم نفایس ملی و هم نفایس منحصر به فرد، به عهده هیئت وزیران گذارده شده است.

■ آیین‌نامه اموال فرهنگی، هنری و تاریخی نهادهای عمومی و دولتی مصوب ۱۳۸۱ هیئت وزیران [۴]؛ ماده (۲۱) آیین‌نامه اموال فرهنگی، هنری و تاریخی نهادهای عمومی و دولتی، مورد استناد برای صدور مجوز خروج موقت اموال فرهنگی - تاریخی دولتی از کشور قرار می‌گیرد. با این حال، موضوع این آیین‌نامه اساساً نظارت سازمان میراث فرهنگی کشور (وزارت فعلی) بر نحوه نگهداری اموال در اختیار سایر دستگاه‌های دولتی و عمومی است. ارزش‌گذاری و درجه‌بندی اموال مورد نظر در این آیین‌نامه نیز مربوط به این دسته از اموال است. مواد آیین‌نامه مذکور دلالت بر آن دارد که دستگاه‌های دارنده به اجرای ضوابط تعیین شده از جانب سازمان میراث فرهنگی در خصوص نحوه نگهداری، طبقه‌بندی، خروج موقت از کشور اموال فرهنگی - تاریخی در اختیار خود موظف‌اند و این سازمان نیز وظیفه دارد بر حسن عملکرد آنها نظارت داشته باشد. به این ترتیب، مفاد آیین‌نامه اموال فرهنگی - تاریخی در عمل و مطابق مواد آیین‌نامه، مشمول موزه‌های وابسته به این سازمان نمی‌شود؛ زیرا هیچ ماده یا فصل جداگانه‌ای در مورد شمول اموال موزه‌های در اختیار وزارت در آیین‌نامه وجود ندارد. به این ترتیب، آیین‌نامه از این نظر ابهام دارد.

■ آیین‌نامه چگونگی تنظیم توافق‌نامه‌های بین‌المللی مصوب ۱۳۷۱ با اصلاحات بعدی [۵]، طی بند «ز» ماده (۶)، تأکید کرده است که در توافق‌های حقوقی و نزاکتی، متضمن انتقال نفایس منحصر به فرد کشور به بیگانگان نباشد. از آنجاکه نمایشگاه‌های خارجی اشیای ایرانی عمدتاً در چارچوب توافق یا تفاهم‌نامه‌های همکاری مشترک برگزار می‌شوند، این بند مشمول این موضوع است. با این حال به نظر می‌رسد، اقدام به تنظیم بند «۴۱» لایحه اهداف و وظایف وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، به صورت هدفمند و در راستای اصلاح بند «ز» ماده (۶) آیین‌نامه چگونگی تنظیم توافق‌نامه‌های بین‌المللی مصوب ۱۳۷۱ نیز صورت گرفته است.

■ علاوه بر این، سابقه اخذ مجوز هیئت وزیران برای خارج کردن اموال فرهنگی - تاریخی منقول از کشور برای برگزاری نمایشگاه، به پیش از تدوین لایحه اهداف و وظایف و اساساً پیش از تشکیل وزارت میراث فرهنگی برمی‌گردد. هیئت وزیران در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۱۱ بنا به درخواست سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، مجوز خروج ۴۴۶ قلم اشیای عتیقه را برای برگزاری نمایشگاه فرهنگ کهن بین آب و بیابان در آلمان [۶] تصویب کرد. به نظر می‌رسد این مصوبه نیز دارای ایراد بوده است؛ زیرا با استناد به ماده (۲۱) آیین‌نامه اموال فرهنگی، هنری و تاریخی نهادهای عمومی و دولتی مصوب ۱۳۸۱ هیئت وزیران صادر شده است.

موضوع نفایس از این آیین‌نامه مستثناست و فقط در محدوده اصل (۸۳) قانون اساسی قرار می‌گیرد؛ لذا درجه‌بندی و اجازه خروج تنها بخش غیر منحصربه‌فرد آنها نیازمند اخذ مجوز از مجلس شورای اسلامی است نه هیئت وزیران. ضمن اینکه اصلاح

آیین‌نامه اموال فرهنگی، هنری و تاریخی نهادهای عمومی و دولتی مصوب ۱۳۸۱ از حیث جدا کردن مقوله نفایس و رفع ابهام و خلط موضوع با سایر اموال فرهنگی، هنری و تاریخی در اختیار دستگاه‌های دولتی و عمومی غیردولتی، ضرورتی اکید است. به‌این ترتیب، استناد به آن آیین‌نامه در مورد اموال موزه‌های دولتی تحت پوشش وزارت، که قطعاً بخشی از آنها در زمره نفایس ملی و منحصر به فردند، ایراد قانونی داشته است.

■ ایراد مذکور در تصویب‌نامه «مجوز خروج موقت تعداد ۱۵۱ قلم از آثار فرهنگی - تاریخی به شرح پیوست برای برگزاری نمایشگاه در کشور جمهوری خلق چین به مدت ۶ ماه مصوب ۱۴۰۳/۱۰/۲۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی» [۷] نیز تکرار شده است. باین حال، اشیای مورد نظر در موعد مقرر در این مصوبه، یعنی تیرماه ۱۴۰۴، به ایران بازگردانده نشدند و به‌نوعی مفاد مصوبه رعایت نشد. در عوض وزارت مذکور با ارسال پیشنهاد دیگری به هیئت وزیران، درخواست تمدید نمایشگاه را ارائه نمود و هیئت وزیران طی مصوبه دیگری در تاریخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۸ با تمدید این نمایشگاه تا ۲۵ اردیبهشت ۱۴۰۵ موافقت کرد. شایان توجه است که در مصوبه اخیر تأکید شده است «وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی موظف است ترتیبات قانونی لازم را برای بازگرداندن آثار فرهنگی - تاریخی موضوع بند «۱» این تصویب‌نامه به کشور پس از انقضای مهلت مندرج در بند مذکور به عمل آورد». باین حال، تمدید مصوبه قبلی این شبهه را ایجاد می‌کند که درخواست مجدد از جانب وزارت برای تمدید مدت نمایشگاه محتمل است.

۳. جمع‌بندی و پیشنهاد

روشن است که خارج کردن اشیای عتیقه موزه‌های دولتی، که برخی از آنها جزو اموال نفیس ایران به شمار می‌روند، با اینکه برای تعاملات فرهنگی ایران و دیگر دولت‌ها و ملت‌های جهان سودمند است، با مخاطراتی روبه‌رو است که از جمله عبارت‌اند از: بروز سوانح طبیعی یا انسانی، خطر توقیف قضایی توسط مدعیان علیه جمهوری اسلامی ایران، مفقود شدن یا آسیب دیدن یا حتی سرقت اموال در محل نگهداری آنها. این در حالی است که هنوز خلأ قانونی جدی نسبت به نفایس بر طرف نشده و قانونی برای اجرای اصل (۸۳) قانون اساسی به تصویب نرسیده است. لذا روشن نیست آیا اشیای موزه‌های دولتی که به خارج از کشور ارسال می‌شوند، در زمره نفایس ملی و منحصر به فرد قرار می‌گیرند یا خیر. وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به جای تعیین فهرست نفایس، به طبقه‌بندی اموال در چارچوب آیین‌نامه اموال فرهنگی - هنری مصوب ۱۳۸۱ مبادرت می‌کند که بنا به دلایل پیش‌تر گفته شده امکان دارد مقررات این آیین‌نامه اساساً مربوط به موضوع نمایشگاه‌های خارجی با استفاده از اشیای موزه‌های تحت مدیریت وزارت نباشد؛ لذا از این نظر نیز خلأ قانونی وجود دارد.

بنابراین به منظور رفع خلأ موصوف، پیشنهاد می‌شود:

■ پیش‌نویس قانون اجرای اصل (۸۳) قانون اساسی تنظیم و برای تصویب به مجلس شورای اسلامی ارائه شود.^۱ از جمله پیش‌بینی‌های لازم در این پیش‌نویس عبارت‌اند از: ۱. تعریف و تشخیص نفایس؛ ۲. تعیین معیارهای طبقه‌بندی نفایس از حیث ملی و منحصر به فرد بودن؛ ۳. مرجع تشخیص نفایس؛ ۴. تبیین ابعاد عبارت انتقال به غیر شامل انتقال مالکیت و انتقال عین و منافع، نقل و انتقال و جابه‌جایی، شمول یا عدم شمول خروج موقت نفایس از کشور و ضوابط آن و غیره.

■ تازمان وضع قانون مورد نظر و بررسی کامل ابعاد حقوقی، فنی، فرهنگی، از تصویب مصوبات مربوط به صدور مجوز خروج اشیای فرهنگی - تاریخی دولتی، به ویژه اموال نفیس، توسط هیئت وزیران، خودداری شود.

■ به منظور پرهیز از هرگونه وقفه یا اختلال در گسترش تعاملات فرهنگی و دیپلماسی موزه‌های و در ضمن با هدف ارتقای گردشگری و درآمدزایی از طریق جلب بازدیدکنندگان خارجی، از این پس دست کم تازمان تعیین تکلیف نفایس، نمایشگاه‌های عتیقات نفیس ایرانی در ایران و در محل موزه‌های دارنده اشیای بر گزار شود. برگزاری نمایشگاه در خارج از کشور با استفاده از اموالی که از نفاست کمتری برخوردارند یا با استفاده از اشیای ساختگی - مولژ - نیز راهکار دیگری برای تداوم تبادلات فرهنگی و دیپلماسی میراث فرهنگی است.

۱. عطف به استعلام شماره ۱۵۸۹۳ مورخ ۱۴۰۴/۱۱/۱۲ این مرکز از دفتر مطالعات حقوقی، به استناد اصول (۵۸) و (۷۱) قانون اساسی، لازم است تا قانونگذار اقدام تقنینی انجام دهد تا ضوابط اجرای اصل (۸۳) قانون اساسی مشخص شود.

- [۱] قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور، مصوب ۱۳۶۷.
- [۲] فصل نهم از کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات)، مصوب ۱۳۷۵ با اصلاحات بعدی.
- [۳] اصل (۸۳) قانون اساسی.
- [۴] آیین نامه اموال فرهنگی، هنری و تاریخی نهادهای عمومی و دولتی مصوب ۱۳۸۱ هیئت وزیران.
- [۵] آیین نامه چگونگی تنظیم توافق نامه های بین المللی مصوب ۱۳۷۱ با اصلاحات بعدی.
- [۶] تصویب نامه مجوز خروج ۴۴۶ قلم اشیای عتیقه جهت برگزاری نمایشگاهی در آلمان، مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۱۱.
- [۷] تصویب نامه «مجوز خروج موقت تعداد ۱۵۱ قلم از آثار فرهنگی - تاریخی به شرح پیوست جهت برگزاری نمایشگاه در کشور جمهوری خلق چین به مدت ۶ ماه مصوب ۱۴۰۳/۱۰/۲۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی».

گزیده سیاستی

به منظور تداوم تعاملات میان موزه‌ای و معرفی اشیای ارزشمند ایرانی به جهانیان، به خصوص با توجه به سیاست‌ها و برنامه‌های مربوط به ارتقای گردشگری در ایران، پیشنهاد می‌شود نمایشگاه‌های اموال فرهنگی تاریخی موزه‌ای در داخل کشور ایران برگزار شود.

